

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Z. S.**, zast. Mgr. Václavem Strouhalem, advokátem, se sídlem Čimelice 112, Čimelice, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje**, se sídlem Lannova 193/26, České Budějovice, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím ve vydání výzvy ze dne 1. 10. 2024, č. j. KRPC-128947-1/ČJ-2024-0200IZ, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. 2. 2025, č. j. 65 A 1/2025-30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobce se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením dovolával ochrany před třemi tvrzenými zásahy: a) žalovanou provedenou odlišnou kategorizací věcí oproti znaleckému posudku doc. Skoupého ze dne 28. 7. 2021 a s tím souvisejícímu určování podmínek pro vrácení věcí žalobci; b) zadržování věcí, o jejichž vrácení bylo rozhodnuto Okresním soudem v Písku (usnesení ze dne 12. 1. 2024, čj. 8 T 85/2017-1519, a usnesení ze dne 20. 3. 2024, čj. 8 T 85/2017-1547), žalovanou; c) výzva ze dne 1. 10. 2024, č.j. KRPC-128947-1/ČJ-2024-0200IZ, kterou žalovaná vyzvala žalobce, aby ohlásil zbraň kategorie C-I.

[2] V posuzované věci se krajský soud zabýval žalobcem tvrzeným nezákonným zásahem ad c) který vyloučil k samostatnému projednání usnesením ze dne 10. 1. 2025, č. j. 65 A 8/2024–22. Žalobce v žalobě požadoval jak deklaratorní výrok, že zásah byl nezákonný, tak i výrok, jímž by krajský soud zakázal žalované pokračovat v porušování jeho práv.

[3] Krajský soud žalobu odmítl v záhlaví uvedeným usnesením podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Shledal, že projednávaná věc koresponduje s věcí, již se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 3. 2005, č.j. 2 Aps 1/2005-65, a uvedl, že předmětná výzva je v podstatě neformální úkon žalované, jež měla žalobce opakovaně upozornit na jeho povinnost. Z povahy a formy tohoto úkonu jednoznačně vyplývá, že se jedná o přímo nevynutitelnou výzvu, která nemohla přímo zasáhnout do veřejných subjektivních práv žalobce.

[4] Žalobce doložil, že řízení o přestupku podle § 76a odst. 1 písm. f) zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), pro neohlášení zbraně kategorie C-I již bylo Městským úřadem Písek zahájeno, a to na podnět žalované. Ochrany svých veřejných subjektivních práv by se mohl žalobce domáhat žalobou proti rozhodnutí o přestupku a otázka správnosti kategorizace zbraní by byla k žalobní námitce předmětem soudního přezkumu.

[5] Krajský soud uzavřel, že do žalobcových práv by mohlo zasáhnout až zadržení zbraně, příp. rozhodnutí o zajištění zbraně či rozhodnutí o spáchání přestupku. Předmětná výzva sice žalobce mohla znejistit v náhledu na jeho právní pozici a vyvolat pocit jistého ohrožení, právní řád však ochranu před takovým subjektivním pocitem ohrožení či nejistoty neposkytuje.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[6] Proti tomuto usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž namítl, že krajský soud na výzvu žalované nahlíží bez souvislosti s kategorizací, která však měla vliv na postup při vydávání výzvy. Není proto možné výzvu posuzovat samostatně, bez vztahu k příslušné kategorizaci, kterou nezákonně provedla žalovaná. Pokud by totiž žalovaná nezákonně nekategorizovala předmětné věci kategorií C-I, pak by nebylo možno výzvu vůbec vydat.

[7] Krajský soud sice odkázal na obdobné případy, avšak nevzal v úvahu odlišnosti stanovené zákonem o zbraních. Nezákonnou kategorizací došlo k významnému zásahu do veřejných subjektivních práv stěžovatele, který má negativní důsledky. Mění se tím jeho právní postavení a vznikají mu další významné povinnosti související s držením takové

pokračování

zbraně. Soud zjevně opomenul, že oblast zbraní a střeliva je zvlášť upravená, přičemž porušení právní úpravy zakládá důsledky, a to nejen ty, které soud v kasační stížnosti napadeném usnesení uvedl.

[8] Vzhledem k chování žalované lze důvodně předpokládat, že by se tato výzva mohla opakovat anebo že by mohlo dojít k dalším zásahům, popř. podnětům (např. orgánům činným v trestním řízení). Žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu by měla sloužit jako preventivní nástroj ochrany veřejných subjektivních práv stěžovatele. Není možné akceptovat, že správní orgán zasáhne do jeho veřejných subjektivních práv a bude se následně vyčkávat, až do těchto práv bude zasaženo ještě významněji tak, aby došlo k další škodě na jeho právech. Krajským soudem předestřený postup (vyčkání na vydání rozhodnutí, proti kterým bude možné brojit žalobou, či dalšího zásahu), povede k omezení nakládání s věcmi či dalšímu zatížení stěžovatele v důsledku povinnosti dostavit se ke správnímu orgánu, a z toho pramenícího vyššího psychického a finančního zatížení. Stát je povinen striktně dodržovat právo v jeho ideální (škodu nepůsobící) interpretaci, nevydávat nezákonná rozhodnutí a nepostupovat nezákonným způsobem. Je proto nepřípustné nezakázat správnímu orgánu nezákonné jednání a nechat ho vygradovat do stádia, kdy bude působit mnohem větší materiální a nemateriální újmu a, až k tomu dojde, tak ji následně prohlubovat (např. soudní řízení správní, řízení o náhradě škody), a to za situace, kdy žalovaná bude nadále nezákonně zadržovat zbraně.

[9] V situaci, kdy bezprostředně dochází ke škodě, nebo již ke škodě došlo, má soud povinnost zasáhnout a zabránit v dalším pokračování nezákonného jednání. V tomto případě již nesprávným postupem došlo k bezprostřednímu zásahu do práv stěžovatele, což krajský soud okrajově zmiňuje, ale nesprávně vyhodnocuje. Krajský soud pominul, že nejde o žádný subjektivní pocit ohrožení. Pakliže výzva a postup žalované zásadně mění právní postavení, nejde o subjektivní pocit stěžovatele, ale o objektivní navození stavu ohrožení a zásahu do základních práva a svobod.

[10] Předmětná výzva je přímou výzvou k donucení k podřízenosti vůli správního orgánu. Žalovaná již stěžovatele zatížila náklady v souvislosti s podáním vysvětlení u Městského úřadu Písek, jelikož došlo k zásahu do sféry stěžovatele v důsledku právní nejistoty a strachu z případné sankce, ale i k majetkové škodě v důsledku vzniku nákladů na právní zastoupení.

[11] Z rozsudku NSS ze dne 17. 1. 2024, č. j. 6 As 262/2022–44, stěžovatel dovozuje, že proti nezákonné kategorizaci provedené žalovanou je možné se bránit žalobou proti nezákonnému zásahu. Stejně tak je možné se touto žalobou bránit i proti zápisu do registrů. Pakliže je Nejvyšším správním soudem připuštěno se žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu bránit proti zápisu v registru ohledně kategorie zbraně, vlastníka atp., pak je možné se touto žalobou bránit i proti nucení ze strany žalované k takovému zápisu. Postup spočívající v tom, že by se stěžovatel nezákonné výzvě podrobil a nechal se zapsat a následně nechal vymazat jak zbraň, tak i sebe, je nelogický, zdlouhavý a nákladný. U věcí, které ze zákona nesplňují požadavek na ohlášení, jej nelze k ohlašování vyzývat ani nutit.

[12] Předmětná výzva žalované svědčí o její urputnosti prosazovat svůj nesprávný a nezákonný názor, přičemž svévolně odmítala respektovat závazný právní názor soudu v trestní věci a vydat zbraně, o nichž znalec v trestním řízení došel k závěru, že jsou to zbraně kategorie D, a trestní soud proto rozhodl o jejich vydání. Lze se tudíž oprávněně domnívat, že by stěžovatel mohl být přímo dotčen na svých právech dalším nezákonným jednáním a že by žalovaná mohla přistoupit k dalším prostředkům vynucení své nezákonné výzvy. Tento přímý zásah vyplývá z výše uvedeného rozsudku NSS, logiky věci a z § 56 odst. 1 zákona o zbraních.

[13] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti

[14] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Dle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*

[17] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v posuzované věci se jedná především o posouzení, zda je dán důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. zda krajský soud postupoval v souladu se zákonem, když odmítl žalobu stěžovatele na ochranu před nezákonným zásahem, který stěžovatel spatřuje ve výzvě žalované, nadepsané jako výzva k ohlášení zbraně kategorie C-I.

[18] Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 22. 10. 2009, č. j. 7 Aps 3/2009–171, *„je-li správním soudem žaloba odmítnuta, lze namítat toliko nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, tj. důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Tento důvod pak v sobě zahrnuje, resp. konzumuje všechny jinak v úvahu přicházející důvody k podání kasační stížnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98).“* V rozsudku ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015-128, pak zdejší soud judikoval, že *„nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. může obecně spočívat v nesprávném posouzení právní otázky soudem (např. aplikuje-li soud výluku ze soudního přezkumu, která na*

pokračování

věc nedopadá), nebo v nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů, zejména skutkových (např. odmítne-li soud podání pro opožděnost, ačkoliv rozhodné skutečnosti nezjistil), popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek, že došlo k odmítnutí návrhu a tím i odmítnutí soudní ochrany, ač pro takový postup nebyly splněny podmínky (...)“

[19] Řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, upravené v § 82 – 87 s. ř. s. je specifickým druhem soudního řízení správního, jehož účelem je ochrana jednotlivců před celou řadou zásahů ze strany veřejné moci, které nenaplnují znaky správního rozhodnutí. Z povahy věci je tedy žaloba na ochranu před nezákonným zásahem subsidiární k jiným typům žalob a nastupuje ve chvíli, kdy subjektu nenáleží jiný prostředek ochrany. Kritéria určující, zda se jedná o nezákonný zásah, byla dovozena v rozsudku NSS ze dne 17. 3. 2005, č. 2 Aps 1/2005-65 (viz též rozsudek ze dne 31. 8. 2017, č. 4 As 117/2017-46), jenž stanoví, že pro poskytnutí ochrany podle § 82 a násl. je nezbytné splnit pětici kumulativních podmínek: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem správního orgánu v širším smyslu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu, nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka). Není-li byť jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. poskytnout (viz body 9 a 10 rozsudku NSS ze dne 10. 11. 2023, č. j. 4 As 77/2023-22).

[20] V rozsudku ze dne 25. 6. 2025, č. j. 4 As 277/2024-46, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „v minulosti ve vztahu k některým výzvám či sdělením správních orgánů ke splnění zákonné povinnosti (včetně upozornění na následky nevyhovění výzvě) dospěl k závěru, že z povahy věci nemohou zasahovat do práv jejich adresáta a žalobu, kterou se žalobce domáhá ochrany vůči nim jakožto proti nezákonnému zásahu, je třeba odmítnout dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Např. takto shledal, že je vyloučeno, aby do práv žalobce zasahovala výzva k podávání žádostí o dotaci (rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Afs 8/2018-37, č. 3757/2018 Sb. NSS), doporučení – výzva provozovateli internetové domény k zablokování dezinformačních webů (rozsudek NSS ze dne 9. 12. 2022, č. j. 5 As 230/2022-66) či výzva ke zjednání nápravy podle § 171 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) (rozsudek NSS ze dne 10. 11. 2023, č. j. 4 As 77/2023-22). Takový závěr, jak je vysvětleno v posledně citovaném rozsudku, je možný především tehdy, pokud v případě nevyhovění výzvě ke splnění zákonné povinnosti zákon předvídá další, tentokrát závazný a soudně přezkoumatelný akt (zpravidla rozhodnutí správního orgánu). Městský soud též citoval ze starší judikatury rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS, dle něž do práv adresáta nemůže z povahy věci zasahovat ani výzva správního orgánu k odevzdání cestovního pasu dle § 23 zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, neboť se jedná o sdělení správního orgánu informativní povahy. Obdobně zdejší soud v minulosti vyloučil možnost dotčení na subjektivních veřejných právech též sdělením krajského úřadu o podmínkách, za nichž jsou (resp. nejsou) porodní asistentky oprávněny k poskytování služeb při porodu v domácím prostředí (např. rozsudek NSS ze dne 27. 4. 2017, č. j. 4 As 237/2015-46). I v oné věci NSS usoudil, že jde pouze o neformální sdělení o obsahu právní úpravy a názoru žalovaného ohledně jejího výkladu.“

[21] Nejvyšší správní soud dále v rozsudku č. j. 4 As 277/2024–46 konstatoval, že „pro posouzení, zda lze odmítnout žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem či donucením správního orgánu z důvodu, že žalobcem označený úkon správního orgánu ani v případě pravdivosti žalobních tvrzení nemůže představovat zásah do práv žalobce, je podstatná judikatura rozšířeného senátu. Ten se touto otázkou nejprve zabýval v usnesení ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007–247, č. 1773/2009 Sb. NSS, a rozhodl, že „posouzení, zda úkon správního orgánu může být pojmově nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 s. ř. s., je otázkou důvodnosti žaloby (součástí rozhodnutí ve věci samé), nikoli otázkou existence podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.“ Následně však rozšířený senát svůj závěr korigoval v rozsudku ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015–160, č. 3687/2018 Sb. NSS, Eurovia. V bodě 62–63 tohoto rozsudku rozšířený senát uvedl: „Soud může zjistit (i po případném upřesnění a ujištění se, že je správně chápe), že tvrzení žalobce popisují jednání nebo jiný objektivně existující jev, který z povahy věci nezákonným zásahem být nemůže. Učebnicovou ukázkou je žaloba napadající jednání určité fyzické osoby, která sice obecně vzato pracuje v nějakém úřadu, avšak jejíž jednání v konkrétním případě zjevně a nepochybně není přičitatelné veřejné správě. Evidentním příkladem může být také žaloba označující za nezákonný zásah to, že »příliš často prší«. (...) Pokud je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem „zásahem“ ve smyslu legislativní zkratky v § 84 s. ř. s., i kdyby byla tvrzení žalobce pravdivá, musí být taková žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož chybí podmínka řízení spočívající v přípustitelném (plausibilním) tvrzení nezákonného zásahu. V tomto ohledu je třeba upřesnit závěry vyslovené v usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007–247, č. 1773/2009 Sb. NSS. Je však třeba zdůraznit, že odmítnout žalobu z uvedeného důvodu lze jen tehdy, je-li nemožnost, aby v žalobě tvrzené jednání bylo nezákonným zásahem, zjevná a nepochybná. (...) Existuje-li rozumná pochybnost, například není-li zcela zřejmé, že jednání osoby, které je za nezákonný zásah označeno, skutku nelze přičítat veřejné správě, je třeba zkoumat další »procesní« podmínky věcné projednatelnosti žaloby, a pokud jsou splněny, žalobu věcně projednat.“ (Soud poznamenává, že si je vědom toho, že právě uvedený rozsudek byl následně zrušen Ústavním soudem, na závěry ve vztahu k možnosti odmítnutí zásahové žaloby to však nemá vliv). Lze shrnout, že odmítnutí zásahové žaloby z takového důvodu připadá v úvahu výlučně v případech, kdy je na první pohled zcela zřejmé, že jakýkoli zásah do práv žalobce je vyloučen. V případě pochybností je třeba naproti tomu přistoupit k věcnému projednání žaloby a ukáže-li se, že žalovaný úkon správního orgánu práva žalobce nezkracuje, žalobu zamítnout jako nedůvodnou (srov. k tomu zásadu „v pochybnostech ve prospěch přezkumu“, viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 26. 10. 2005, č. j. 1 Afs 86/2004–54, č. 792/2006 Sb. NSS, rozsudky NSS ze dne 2. 8. 2007, č. j. 2 Azs 54/2007–42, či ze dne 30. 9. 2008, č. j. 2 Afs 1/2008–60).“

[22] Žalovaná v předmětné výzvě uvedla, že stěžovateli dne 27. 8. 2024 byly dle usnesení Okresního soudu v Písku ze dne 12. 1. 2024, č. j. 8 T 85/2017–1547, které nabylo právní moci dne 9. 4. 2024, vydány mimo jiné následující věci: stopa č. 14 - dlouhá střelná zbraň stříbrná se stopami rzi (samopal s kovovou sklopnou pažbou), nezjištěné značky – domácí výroba, bez markantů, délka 62 cm, nekompletní, stopa č. 39/27 – polotovár hlavně ráže 9 mm bez výrobního čísla, stopa č. 39/31 – ocelový válec o max. rozměrech: délce cca 114,7 mm a průměru cca 31,5 mm opracovaný na soustruhu do tvaru, stopa č. 39/34 – šroubovitá

pokračování

válcová tlačná pružina o délce cca 262 mm a vnějším průměru 30 mm. Dále je ve výzvě uvedeno, že sestava výše uvedených věcí byla na základě vypracovaného odborného vyjádření pracoviště OKTE Plzeň ze dne 6. 1. 2017 v návaznosti na novelu zákona o zbraních účinnou od 31. 1. 2021 zařazena do kategorie C-I – střelbyschopná palná zbraň určená pro náboje typu Flobert. Žalovaná také stěžovateli sdělila, že jako držitel této zbraně je povinen podle § 14a odst. 5 zákona o zbraních nabytí vlastnictví k výše uvedené zbrani kategorie C-I ohlásit příslušnému útvaru policie do 10 pracovních dnů, přičemž o této povinnosti byl ústně poučen při převzetí zbraně dne 27. 8. 2024 a byl mu fyzický předán potřebný formulář k provedení úkonu ohlášení nabytí vlastnictví ke zbrani kategorie C-I, které není zpłatněno. Stěžovatel byl žalovanou upozorněn, že úkon ohlášení nabytí vlastnictví ke zbrani kategorie C-I neučinil. Žalovaná jej proto vyzvala, aby neprodleně ohlásil nabytí vlastnictví k výše uvedené zbrani kategorie C-I, s tím, že tak může učinit u příslušného útvaru policie uvedeného ve výzvě.

[23] Z obsahu uvedené výzvy vyplývá, že stěžovatele informuje o jeho povinnosti podle § 14a odst. 5 zákona o zbraních ohlásit nabytí vlastnictví zbraně kategorie C-I specifikované ve výzvě a vyzývá jej ke splnění této povinnosti. Výzva žalované tedy stěžovateli přímo neukládá povinnost, kterou by musel na základě výzvy splnit, tudíž nezasahuje do subjektivních veřejných práv stěžovatele a nemění jeho právní postavení. Nejvyšší správní soud tak má na základě obsahu výše uvedené výzvy stejně jako krajský soud za to, že nemohla být nezákonným zásahem, neboť není splněna podmínka zkrácení stěžovatele na jeho právech. Předmětná výzva nepředstavuje zákonem upravený úkon správního orgánu, s kterým by zákon o zbraních spojoval určité účinky projevující se v právní sféře stěžovatele, není ani přímo vynutitelná. Jedná se tedy pouze o informování stěžovatele o jeho právech a povinnostech v dané věci.

[24] Jako zcela přílehlavý Nejvyšší správní soud v této souvislosti hodnotí poukaz krajského soudu na již zmíněný rozsudek ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005–65, v němž zdejší soud uvedl, že *„přípis správního orgánu určité osobě, který obsahuje sdělení o stavu určitých věcí nebo určitého řízení, přímo nevynutitelnou výzvu, aby něco učinila, a informaci o případných negativních důsledcích, které tuto osobu za určitých zákonem předvídaných podmínek mohou postihnout, ještě nelze považovat za zkrácení subjektivních práv této osoby, jakkoli samozřejmě takovou osobu mohou znejistět v náhledu na její právní pozici a vyvolat v ní pocit jistého ohrožení.“*

[25] Stěžovateli je na místě přisvědčit v tom, že kategorizace zbraně měla vliv na vydání výzvy. a žalovaná by výzvu nevydala, pokud by zbraň nezařadila do kategorie C-I. Kategorizace spočívá v úsudku žalované o zařazení zbraně do zákonem stanovené kategorie. Žalobu, kterou se stěžovatel domáhal ochrany proti uvedené kategorizaci, ovšem krajský soud odmítl samostatným usnesením ze dne 18. 3. 2025, č. j. 65 A 8/2024-52, které stěžovatel rovněž napadl kasační stížností. Ta je vedena u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 As 48/2025 a nebylo o ní dosud rozhodnuto. Otázka, zda žalovaná zbraň kategorizovala správně (a následně, zda správně vydala předmětnou výzvu), je otázkou meritorní, kterou se nyní Nejvyšší správní soud nemůže zabývat. Předmětem řízení o kasační stížnosti je totiž výlučně otázka zákonnosti odmítnutí žaloby krajským soudem dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[26] K poukazu stěžovatele na skutečnost, že by se předmětná výzva mohla opakovat, nebo by mohlo dojít k dalším zásahům, popř. podnětům např. orgánům činným v trestním řízení, Nejvyšší správní soud konstatuje, že do práv stěžovatele by mohly případně zasahovat až (právně závazné) správní akty, které by žalovaná či jiný správní orgán učinily v návaznosti na kategorizaci zbraní provedenou žalovanou a dalších okolností. Tyto případné úkony, u nichž přitom navíc není ani jisté, zda a jakým způsobem k nim dojde, však není možné při posouzení věci zohlednit, neboť nebyly předmětem žaloby, která byla krajským soudem odmítnuta napadeným usnesením, stejně jako další případné důsledky kategorizace zbraní provedené žalovanou. Krajský soud tak situace, při nichž by již došlo k přímému zásahu do práv stěžovatele, správně zmínil v rámci své argumentace, že k zásahu do subjektivních veřejných práv stěžovatele posuzovanou výzvou žalované nedošlo, resp. nemohlo dojít. Argumentace stěžovatele, že krajský soud nevzal v úvahu odlišnosti stanovené zákonem o zbraních a porušení právní úpravy v oblasti zbraní zakládá řadu možných důsledků, tak nic nemění na tom, že předmětná výzva žalované nezasahuje do subjektivních veřejných práv stěžovatele.

[27] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s názorem stěžovatele, že žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu by měla sloužit jako preventivní nástroj ochrany veřejných subjektivních práv stěžovatele. Jak vyplývá již z výše citované judikatury, jednou z podmínek soudního přezkumu je právě zásah do veřejných subjektivních práv stěžovatele. Nejvyšší správní soud v této souvislosti opakuje, že úkolem správního soudnictví není preventivně předcházet úkonům správních orgánů, které hypoteticky mohou nastat, nýbrž rozhodovat spory o zákonnost jednání správních orgánů přímo zasahujících do veřejných subjektivních práv jednotlivců, které reálně probíhají nebo v minulosti proběhly.

[28] Stěžovatel má samozřejmě pravdu, že stát je povinen striktně dodržovat právo, nevydávat nezákonná rozhodnutí a nepostupovat nezákonným způsobem. Nejvyšší správní soud má pochopení pro obavy stěžovatele z dalšího postupu žalované a případné gradace situace. Tyto obavy však nic nemění na tom, že, předmětná výzva nezasahuje do subjektivních veřejných práv stěžovatele. Stěžovatel se nemůže stavět do role subjektu dohlížejíciho na objektivní zákonnost veškerých jednání veřejné správy, neboť ústavní pořádek a zákon mu umožňují bránit se efektivně jen proti těm úkonům správních orgánů, které přímo zasahují do jeho práv.

[29] Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na bod 17 již zmíněného rozsudku zdejšího soudu ze dne 10. 11. 2023, č. j. 4 As 77/2023-22, v němž stejně jako v posuzované věci dospěl k závěru, že se o nezákonný zásah do práv žalobkyně nemohlo jednat, a vyslovil, že *„zásahem do sféry práv stěžovatelky by se mohla stát teprve následně uložená pokuta, proti které by se však stěžovatelka mohla bránit využitím řádných opravných prostředků uvedených výše. Správní soudy poskytují ochranu podle § 82 s. ř. s. pouze proti zásahům do konkrétních subjektivních práv, tato ochrana nemůže být poskytnuta v případě pouhého pocitu nejistoty či ohrožení (jakkoliv oprávněnému) z brozícího postihu (viz rozsudky NSS ze dne 17. 3. 2005, čj. 2 Aps 1/2005-65, či ze dne 27. 4. 2017, čj. 4 As 237/2015-46).“*

pokračování

[30] Předmětná výzva sama o sobě stěžovateli žádnou újmu na právech nezpůsobila a způsobit nemohla. Nelze proto stěžovateli přisvědčit, že předmětná výzva a postup žalované zásadně mění jeho právní postavení a jedná se o objektivní navození stavu ohrožení a zásahu do základních práv a svobod stěžovatele.

[31] Stěžovatel dále v kasační stížnosti uvádí, že již nesprávným postupem žalované došlo k bezprostřednímu zásahu do jeho práv, což krajský soud okrajově zmiňuje, ale nesprávně vyhodnocuje. Pokud tím stěžovatel míní řízení o přestupku zahájené pro neohlášení zbraně kategorie C-I Městským úřadem Písek, pak k tomuto řízení Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem konstatuje, že se v něm stěžovatel může domáhat ochrany svých veřejných subjektivních práv. Na povaze výzvy a jejím hodnocení z hlediska její způsobilosti k zásahu do subjektivních veřejných práv stěžovatele však ani toto řízení nic nemění. Tento závěr platí také ohledně stěžovatelem zmíněných nákladů v souvislosti s podáním vysvětlení u Městského úřadu Písek. Pro obavy stěžovatele z případné sankce a majetkové škodě v důsledku vzniku nákladů na právní zastoupení má Nejvyšší správní soud taktéž pochopení. Tyto obavy se však týkají zcela jiných úkonů jiných správních orgánů, než o které se jednalo v posuzované věci, a nemění tudíž nic na závěru, že předmětná výzva nemohla zasáhnout do subjektivních veřejných práv stěžovatele.

[32] Ve stěžovatelem zmíněném rozsudku ze dne 17. 1. 2024, č. j. 6 As 262/2022–44, se Nejvyšší správní soud zabýval věcí, v níž se žalobkyně žalobou na ochranu proti nečinnosti domáhala, aby žalovaný rozhodl o její žádosti o výmaz zbraní z centrálního registru zbraní. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že zápis do registru zbraní, resp. výmaz údaje z registru, není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s a soudní ochrany je nutno se v daném případě domáhat cestou žaloby proti nezákonnému zásahu. Jednalo se tudíž o skutkově i právně odlišnou věc, neboť posuzovaná věc se netýká zápisu či výmazu zbraní z centrálního registru zbraní. Poukaz stěžovatele na tento rozsudek Nejvyššího správního soudu proto není relevantní a závěry krajského soudu s ním nejsou v rozporu.

[33] Argumentace stěžovatele, že jej nelze u věcí, které ze zákona nesplňují požadavek na ohlášení, k ohlašování vyzývat a že zápis do centrálního registru zbraní by byl nelogický, zdlouhavý a nákladný, tudíž míří zcela mimo předmět věci, neboť se týkají merita věci, o němž krajský soud nerozhodoval a ani rozhodovat nemohl, neboť žalobu pro nesplnění podmínek řízení správně odmítl. Stejně je tomu v případě poukazu stěžovatele na skutečnost, že žalovaná odmítá respektovat závazný právní názor soudu v trestní věci a vydat stěžovateli zbraně, o nichž trestní soud rozhodl o jejich vydání (Nejvyšší správní soud zde opět připomíná, že zásahem žalované spočívajícím v zadržování zbraní, které měly být dle názoru stěžovatele vydány dle rozhodnutí trestních soudů, se krajský soud též zabýval v řízení pod sp. zn. 65 A 8/2024 a jeho rozhodnutí je předmětem řízení o kasační stížnosti stěžovatele v již zmiňované věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 3 As 48/2025). Ani obavy stěžovatele z aplikace § 56 odst. 1 zákona o zbraních příslušníky žalované a jejího dalšího postupu spočívajícího v přistoupení k dalším prostředkům k vynucení své výzvy, neodůvodňují jiné posouzení povahy výzvy žalované.

[34] V návaznosti na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud zcela správně odmítl žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. z důvodu, že předmětná výzva není vůbec způsobilá zasáhnout do subjektivních veřejných práv stěžovatele.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[35] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny stěžovatelem uplatněné námitky, kasační stížnost je proto nedůvodná. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[36] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšné žalované pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. srpna 2025

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu